

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність функціонування підприємств в сучасних умовах господарювання напряму залежить від процесу оцінки конкурентоспроможності підприємства, що перетворюється на самостійну ділянку аналітичної роботи. Результати таких розрахунків можна використовувати при ухваленні стратегічних управлінських рішень, при плануванні інноваційної, технічної і продуктової політики, а також з метою визначення резервів конкурентоспроможності і посилення конкурентних позицій підприємства на конкретному ринку.

Маємо констатувати, що уніфікованої методики оцінки конкурентоспроможності підприємства не існує. Це обумовлено неоднозначністю розуміння самого поняття "конкурентоспроможність", і, поза сумнівом, спричиняє неоднозначність підходів і методик оцінки конкурентоспроможності підприємства [1].

Аналіз існуючих методик оцінки конкурентоспроможності підприємства (КПП) дозволяє диференціювати їх на наступні групи:

- матричні методи;
- методи оцінки КПП за ринковою часткою;
- методи, засновані на теорії ефективної конкуренції;
- методи, засновані на теорії фірми і галузі;
- методи, засновані на теорії якості товару (зокрема на теорії маркетингу);
- методи, засновані на аналізі порівняльних переваг.

Не зважаючи на те, що кожний з підходів до оцінки КПП використовує специфічний набір засобів, стратегій, прийомів, спрямованих на підвищення об'єктивності оцінки переваг підприємства по відношенню до конкурентів, їх реалізація пов'язана з виконанням загальних для них процедур: 1) кількісної оцінки конкурентних позицій підприємства в цільових сегментах ринку; 2) вибору конкурентної позиції підприємства, що оптимізує його результати; 3) управління процесом підвищення конкурентоспроможності підприємства. Але можна виділити загальні рекомендації даних процедур, прив'язані до

інформаційної бази підприємства.

На наш погляд, метод кількісної оцінки КПП повинен мати своїм базисом наступні методичні положення:

1. Система оцінки КПП має включати як індивідуальні, так і інтегральні показники. Інтегральні показники доцільно використовувати при стратегічному плануванні, при прийнятті рішень, пов'язаних з подальшим розвитком промислового підприємства, оскільки вони дають усереднену характеристику КПП по всіх видах виробничих ресурсів, усій номенклатурі продукції і по всіх видах діяльності. Індивідуальні показники дозволяють оцінити величину резерву підвищення КПП за окремими напрямками і компонентами. Саме на основі даних показників здійснюється процес управління КПП.

2. Склад чинників, що використовуються для оцінки КПП, повинен бути якнайповнішим і відображати істотні ознаки конкуренції, а також потенційні можливості підприємства і вірогідність досягнення результатів у майбутньому. Кожний окремий компонент КПП розкриває існуючі можливості відповідного виду функціональної діяльності і деталізує його за допомогою обмеженого набору чинників, які характеризують найважливіші сторони діяльності підприємства. Сукупний вплив всіх чинників оцінюється за допомогою відповідного окремого показника КПП.

3. Індивідуальні показники КПП з окремих компонентів формуються за допомогою еталонного методу. Перевагою використання еталонного методу є можливість послідовної оцінки конкурентної позиції промислового підприємства на основі зіставлення еталонних (оптимальних) для даного ринку і досягнутих підприємством (фактичних) значень. На наш погляд, для отримання еталонних значень по кожному конкретному компоненту доцільно використовувати наступні методи: аналіз чинника (оцінка кількісних змінних, оптимальний рівень яких можна встановити при врахуванні певних організаційно-технічних і економічних параметрів); непрямий метод (оцінка фактичних показників підприємств - лідерів ринку за даними преси і статистики); експертний метод (оцінка еталонних значень якісних змінних, а також показників, достовірна інформація по яких відсутня).

4. Необхідно виконувати принцип безперервності інформації.

Сучасні умови функціонування підприємств перетворюють процес оцінки конкурентоспроможності на самостійну ділянку аналітичної роботи, результати якої можна використовувати в таких напрямках:

- як інформаційну базу при ухваленні управлінських рішень із стратегічних питань, при плануванні інноваційної, технічної і продуктової політики;
- при формуванні механізму управління, визначенні резервів конкурентоспроможності і посиленні конкурентних позицій ПП на конкретному ринку.

Література:

1. Panasyuk V., Sachenko S., Golyash I. The performance audit of a corporate website as a tool for its internet marketing strategy // «EUREKA: Social and Humanities». – 2017. – С. 57-66
2. Адамик О.В. Використання інструментів технологій OLTP та OLAP для обліку й аналізу виконання кошторису бюджетних установ // Наука молода: зб. наук. праць. молод. вчених Терноп. нац. екон. ун-ту. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – № 23. – С. 120-129
3. Адамик О.В. Інструменти „хмарних обчислень” як фактор удосконалення обліку в бюджетних установах // Економічний аналіз: зб. наук. праць. – 2015. – 19 (№2). – С. 179-184
4. Панасюк В.М., Черешнюк О.М., Лендюк Т.В. Аналіз ефективності інноваційної діяльності промислових підприємств із використанням економіко-математичного моделювання // Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці, освіті та подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи: [матеріали XV Міжнародного наукового семінару, Київ – оз. Світязь, 4–8 липня 2016 року] / за наук. ред. д.е.н., проф. М. М. Єрмошенка; Національна академія управління ; Міжнародна академія інформатики. – К.: Національна академія управління, 2016. – 324 с.
5. Саченко С.І., Будник Л.А. Внутрішній контроль як засіб підвищення економічної безпеки бізнесу // Галицький економічний вісник. – 2011. – С. 191-194
6. Юданов А.Ю. Конкуренция: теория и практика. / А.Ю. Юданов. [2-е изд.] - М.: Пресс, 1998.